

Transatlantiske kulturmøter

Utvandring, offentlighet og identitet 1825–1945

13.–14. mai 2025, Nasjonalbiblioteket, Oslo

Konferanseprogram

Tirsdag 13. mai, 09:30–17:45

09:30–10:30 Åpning av konferansen (Målstova, 2. et)

Velkommen ved **Marthe Hommerstad** (seksjonsleder, Nasjonalbiblioteket)
Åpningshilsen ved **Tora Aasland** (leder av styringsgruppa, Crossings 200)

Åpningsforedrag/Keynote Lecture: Norwegian Entangled Encounters on the Great Plains: Taking Indian Land

Professor **Karen V. Hansen** (Victor and Gwendolyn Beinfeld Professor of Sociology, Brandeis University)
Ordstyrer: Marthe Hommerstad

10:30–10:50 Kaffepause (Folkestova, 2. et)

10:50–12:10 Sesjon 1 (Målstova, 2. et/Auditoriet, 1. et)

1A (Auditoriet): Identitet og etnisitet blant norskamerikanere Ordstyrer: Hans-Hinrich Thedens

10:50: Svein-Halvard Jørgensen og Per Bjarne Ravnå (Nord Universitet): Gode amerikanere, gode nordmenn, og verdens beste nordlendinger

11:10: Trond Espen Teigen Bjoland (Norsk Vegmuseum): Etnisk feiring i Whitewater, Wisconsin, 1880–1940

11:30: Kari G. Hempel (Universitetet i Stavanger): Norskamerikansk identitet etter 1865, mest religiøs eller mest etnisk?

11:50: Spørsmål og diskusjon

1M (Målstova): Utopier og nye muligheter Ordstyrer: Michelle A. Tisdell

10:50: Terje Mikael Hasle Joranger (Norsk utvandermuseum/Anno Museum): Utopias and Worldmaking Processes Among Norwegian Immigrants in the United States, 1850–1860

11:10: Trym Sundby (NTNU): Unbounded Horizons: Eschatology and its Alternatives in 19th Century Scandinavian Utopian Emigration

11:30: Anders Kvernberg (Nasjonalbiblioteket): Land tilkjøbs! Et spesielt Amerika-kart laget for nordmenn

11:50: Spørsmål og diskusjon

12:10–13:10 Lunsj (Folkestova, for konferansens deltakere)

13:10–14:30 Sesjon 2 (Målstova/Auditoriet)

2A (Auditoriet): Tidlig amerikansk innflytelse Ordstyrer: Anders Kvernberg 13:10: Peter Sebastian Hatlebakk (Universitetet i Bergen): Republikanisme og folkeopplysning – den politiske ballasten i emigrantkutene 13:30: Nils Olav Østrem (Universitetet i Stavanger): Kor var biskop Neumann 4. juli 1825? Hyrdebrev, religiøse reaksjonar og utvandrarforteljingar i den tidlege emigrasjonen 13:50: Spørsmål og diskusjon	2M (Målstova): Urfolk og migrasjon Ordstyrer: Ruth Hemstad 13:10: Marit Bergner (Humboldt-Universitetet i Berlin): Den nordamerikanske urbefolkningen i norske tidningar mellom 1825 og 1915. 13:30: Jana Sverdljuk (Nasjonalbiblioteket): Identitetsforhandlinger i Vesterheimen: Norske møter med urfolk i norsk-amerikanske tekster 13:50: Johanne Ostad (Nasjonalbiblioteket): Hulda Garborgs møter med urbefolkningen i USA 14:10: Spørsmål og diskusjon
--	---

14:30–14:45 Kaffepause (Folkestova)

14:45–16:05 Sesjon 3 (Målstova/Auditoriet)

3A (Auditoriet): Migrasjon, teater og litteratur Ordstyrer: Jana Sverdljuk 14:45: Jens-Morten Hansen (Nasjonalbiblioteket): Migrasjon, dansk-norsk felleskultur og frittenkersaken: Gengangere i Chicago 1882 15:05: Anne Kristine Lande (Nasjonalbiblioteket): Norsk-amerikansk litteratur - En bibliografisk undersøkelse 15:25: Bendik Maliks (NTNU): Til vern om fedrelandsarven – Ole Edvart Rølvaag og det norsk-amerikanske assimileringsspørsmålet. 15:45: Spørsmål og diskusjon	3M (Målstova): Migrasjon, arbeidere og politikk Ordstyrer: Johanne Ostad 14:45: Knut Djupedal (tidl. Norsk utvandermuseum): The American Alternative 15:05: Mikael Lyngaas (Universitetet i Oslo): En norsk sosialists møte med USA: Harald Hansens "Breve", 1909–1912. 15:25: Daron W. Olson (Indiana University East): A Shared Affinity for Democracy: Norwegian and American Voices in the United States, 1933–1945 15:45: Spørsmål og diskusjon
--	--

16:05–16:20 Pause

16:20–17:40 Sesjon 4 (Målstova/Auditoriet)

4A (Auditoriet): Migrasjon og musikk Ordstyrer: Jens-Morten Hanssen 16:20: Laura Ellestad (Universitetet i Sørøst-Norge): Norwegian American musical interplay via the diasporic intercultural: Transnational musical exchange through performances of bygdedans and Norwegian American old-time music 16:40: Hans-Hinrich Thedens (Nasjonalbiblioteket): Tilfellet konsertspelmanen Eivind D. Aakhus 17:00: Astrid Nora Ressem (Nasjonalbiblioteket): Emigrantviser og viser som emigrerte 17:20: Spørsmål og diskusjon	4M (Målstova): Migrasjon og lokalsamfunn Ordstyrer: Øivind Hanche 16:20: Bjørg Selnes Seland (Universitetet i Agder): Det norske bibelbeltet: transatlantiske perspektiver 16:40: Mette Tveit (Stavanger Museum): Karmøys unike migrasjonshistorie 17:00: Spørsmål og diskusjon
--	--

18:00–19:00 Omvisning i utstillingen *Reft vest: Drømmen om et bedre liv i Amerika*
Omviser: Chris Nyborg (Nasjonalbiblioteket)

[Nasjonalbibliotekbaren ved CREDO](#) holder åpent

18:00–20:00 Åpent arrangement på Nasjonalbiblioteket i Målstova ([Utsolgt, strømmes her](#))
Henrik Olav Mathiesen: *Utvandringen til Amerika på 90 minutter*

Onsdag 14. mai, 09:30–17:45

09:30–10:25 Foredrag/Second Keynote Lecture: *Emigration and the Building of a Greater Norway, 1860–1945 (Målstova, 2. et)*
Professor **Daron W. Olson** (Indiana East University)
Ordstyrer: Ruth Hemstad (Nasjonalbiblioteket)

10:25–10:40 Kaffepause (Folkestova, 2. et)

10:40–12:25 Sesjon 5

5A (Auditoriet): Norge, verdensutstillinger og vikingånd Ordstyrer: Bård Frydenlund (Eidsvoll 1814) 10:40: Unni Tandberg: Norske kunstneres og arkitekters deltakelse i verdensutstillingene ved Stillehavet 1915 og 1939 11:00: Eivind Bagle (Norsk Maritimt Museum): På vikingtokt til Chicago. Magnus Andersen og norsk-amerikansk identitetsbygging 11:20: Ruth Hemstad (Nasjonalbiblioteket): Leiv Eiriksson og historiebruk som politisk argument 11:40: Eirik Brazier (Universitetet i Sørøst-Norge) og Nik Brandal (Oslo Nye Høyskole): "Vis den gamle vikingeånden og bring rettferdighet til verden" – Norsk-amerikansk identitet og patriotisme under første verdenskrig 12:00: Spørsmål og diskusjon	5M (Målstova): Migrasjon og kulturhistorie Ordstyrer: Astrid Nora Ressem 10:40: Siv Ringdal (Norsk Folkemuseum): Geitost, julehefter og silkestrømper Materialiseringen av transatlantisk kulturkontakt, 1905 til 1940. 11:00: Anne Tove Austbø (Stavanger Maritime Museum): Sjøfolk og fotografer i Sailor Town – mannskapsportretter i transatlantisk perspektiv 11:20: Tina Anckarman (Nasjonalbiblioteket): Den transatlantiske filmaren Hans Berge 11:40: Guro Tangvald (Nasjonalbiblioteket): "Hands across the sea" – postkort over Atlanterhavet 12:00: Spørsmål og diskusjon
---	--

12:25–13:25 Lunsj (Folkestova, for konferansens deltakere)

13:25–15:10 Sesjon 6

6A (Auditoriet): Kvinner og utvandring Ordstyrer: Harald Østgaard Lund 13:25: Mona Holm (Universitetet i Oslo/Anno Museum Kvinnemuseet): Innvandrerfeminisme "paa Prærien, i Storskoven og Storbyen": Månedssbladet <i>Kvinden</i> og <i>Hjemmet</i> som sentral aktør. 13:45: Nancy Coleman (Hamar katedralskole): Hvordan myndiggjøre kvinnene på prærien? Ida, Mina og bladet <i>Kvinden</i> og <i>Hjemmet</i>.	6M (Målstova): Migrasjon og religion Ordstyrer: Guro Tangvald 13:25: Rolf Inge Larsen (UiT Norges Arktiske Universitet): "Den elendige striden og uenigheten" – forsøk på å skape transatlantisk enhet om den sanne kristendom 13:45: Ralph Meier (Høgskulen i Volda): Fra enhet til mangfold og union. Norske lutherske kirkesamfunn fra 1846 til 1917
--	---

14:05: Michelle A. Tisdell (Nasjonalbiblioteket): Elise Amalie Wærenskjold and Ruth Ann Reese: Immigrant Women's Power and Meaning Production	14:05: Birger Løvlie (Høgskulen i Volda): Prest i USA – evangelist i Norge
14:25: Marie Magnor (Universitetet i Bergen): Bjørnstjerne Bjørnson og de amerikanske kvinnesaksforkjemperne	14:25: Spørsmål og diskusjon
14:45: Spørsmål og diskusjon	

15:10–15:25 Kaffepause (Folkestova)

15:25–16:45 Sesjon 7

7A (Auditoriet): Transatlantiske migranterfaringer Ordstyrer: Tina Anckarman 15:25: Dan André Myrbakk-Velle (Notodden kommune): Den norske legen, borgerkrigsveteranen og slaverimotstanderen Søren Johan Hanssen 15:45: Jan Kokkin: Tømmerhogging i Amerika. Fra Solør til Grays Harbor. 16:05: Harald Østgaard Lund (Nasjonalbiblioteket): Seljestad Station, et norsk-amerikansk prospect 16:25: Spørsmål og diskusjon	7M (Målstova): Nye perspektiver på Amerikabrevene Ordstyrer: Ola Alsvik 15:25: Henrik Olav Mathiesen (Universitetet i Oslo/Nasjonalbiblioteket): Hvorfor startet utvandringen fra Norge? Amerikabrevenes offentlige rolle i den geografiske spredningen av utvandring i 1836 og 1837 15:45: Arnstein Hjelde og Camilla Bjørke (Høgskolen i Østfold): Amerikabrev og skriveferdigheiter: Kva fortel amerikabrev oss om skriveferdigheitene til norskamerikanarane? 16:05: Inga Lill Grønnerud (Kongsvinger Ungdomsskole): Religiositet speilet i brev sendt hjem 16:25: Spørsmål og diskusjon
--	---

16:45–17:00 Pause

17:00–17:45 Avsluttende panel/Concluding Panel: *Norwegian American Research Revisited* (Målstova)

Karen V. Hansen, **Daron W. Olson**, director **Kari Lie Dorer** (King Olav V Endowed Chair in Scandinavian-American Studies, St. Olaf College), professor, instituttbestyrer **Eirinn Larsen** (IAKH, Universitetet i Oslo) og fag- og forskningsdirektør **Terje M.H. Joranger** (Norsk utvandermuseum, Anno Museum).
Ordstyrer: Ruth Hemstad

18:00–19:00 Omvisning i utstillingen *Reft vest: Drømmen om et bedre liv i Amerika*

Omviser: Henrik Olav Mathiesen (Nasjonalbiblioteket)

[Nasjonalbibliotekbaren ved CREDO](#) holder åpent

Velkommen til Nasjonalbiblioteket!

Konferansen inngår i 200-årsmarkeringen for utvandringen til Nord-Amerika, [Crossings 200](#).

Organisasjonskomité: Marthe Hommerstad, Arthur Tennøe og Ruth Hemstad

Spørsmål kan sendes til: utvandring2025@nb.no